

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 625/2569

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 820, ป.พ.พ. มาตรา 1336, ป.พ.พ. มาตรา 1562, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ทั้งสามในฐานะทายาทโดยธรรมของ ส. ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการมอบอำนาจให้ขายที่ดินมรดกระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 และเพิกถอนสัญญาขายที่ดิน และรายการจดทะเบียนขายที่ดินมรดกดังกล่าวระหว่างจำเลยทั้งสาม เมื่อโจทก์ทั้งสามเป็นบุตรของจำเลยที่ 1 โจทก์ทั้งสามจึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1562 ส่วนจำเลยที่ 2 ดำเนินการตามหนังสือมอบอำนาจ การที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ถือว่าเป็นการฟ้องในฐานะที่เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นบุพการีด้วย แม้โจทก์ทั้งสามไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นเหตุเฉพาะตัวหาผลไปถึงจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกด้วยไม่ โจทก์ทั้งสามจึงมีอำนาจฟ้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาในส่วนของจำเลยที่ 3 ต่อไปได้

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสามฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการมอบอำนาจให้ขายที่ดินโฉนดเลขที่ 7658 ในส่วนที่เป็นมรดกของนายสำรวย ระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2559 เพิกถอนหนังสือสัญญาขายที่ดินและรายการจดทะเบียนขายที่ดินดังกล่าวในส่วนที่เป็นมรดกของนายสำรวย ระหว่างจำเลยทั้งสาม ตามหนังสือสัญญาขายที่ดินฉบับลงวันที่ 9 กันยายน 2559 และรายการจดทะเบียนวันที่ 9 กันยายน 2559 ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้ว พิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสามอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสามฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 และนายสำรวย จดทะเบียนสมรสเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2530 มีบุตรด้วยกัน 7 คน รวมโจทก์ทั้งสามและจำเลยที่ 2 ต่อมาวันที่ 1 พฤศจิกายน 2533 จำเลยที่ 1 และนายสำรวยซื้อที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 7658 โดยระบุชื่อจำเลยที่ 1 เพียงผู้เดียวในโฉนดที่ดิน นายสำรวยถึงแก่ความตายวันที่ 10 มิถุนายน 2559 ต่อมาวันที่ 10 สิงหาคม 2559 จำเลยที่ 1 ทำหนังสือมอบอำนาจให้จำเลยที่ 2 ขายที่ดินพิพาท จากนั้นวันที่ 9 กันยายน 2559 จำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 ขายที่ดินพิพาททั้งแปลงให้แก่จำเลยที่ 3 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสามว่า โจทก์ทั้งสามมีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสามหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1562 บัญญัติว่า ผู้ใดจะฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญามีได้... เมื่อโจทก์ทั้งสามเป็นบุตรของจำเลยที่ 1 โจทก์ทั้งสามจึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ตามบทบัญญัติดังกล่าว ส่วนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นบุตรของจำเลยที่ 1 และเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกับโจทก์ทั้งสามเป็นเพียงผู้รับมอบอำนาจให้ขายที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ 3 เท่านั้น เมื่อจำเลยที่ 2 ดำเนินการตามหนังสือมอบอำนาจแล้ว การที่โจทก์ทั้งสามฟ้องจำเลยที่ 2 ถือได้ว่าเป็นการฟ้องในฐานะที่เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นบุพการีด้วย แต่ที่โจทก์ทั้งสามฟ้องจำเลยที่ 3 ถือเป็นการใช้สิทธิติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินจากผู้ไม่มีสิทธิยึดถือได้ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 แม้โจทก์ทั้งสามไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 เพราะเป็นการฟ้องบุพการี และไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นเพียงตัวแทนของจำเลยที่ 1 ก็ตาม แต่

ปัญหาดังกล่าวเป็นเหตุเฉพาะตัวระหว่างโจทก์ทั้งสามกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 เท่านั้น หากมีผลไปถึงจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกด้วยไม่ โจทก์ทั้งสามจึงมีอำนาจฟ้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาในส่วนของจำเลยที่ 3 ต่อไปได้ ส่วนที่โจทก์ทั้งสามฎีกาว่า นายสำรวยยินยอมให้ระบุชื่อจำเลยที่ 1 ในโฉนดที่ดินพิพาทเพียงผู้เดียวเป็นเหตุให้จำเลยที่ 1 มีสถานะเป็นเพียงตัวแทนการถือครองที่ดินพิพาทในส่วนที่เป็นสินสมรสของนายสมรายนั้น จึงไม่จำต้องวินิจฉัย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 3 ด้วยนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ทั้งสามฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 6 ในส่วนของจำเลยที่ 3 ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยที่ 3 แล้ว พิพากษาใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีการะหว่างโจทก์ทั้งสามกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้เป็นพับ ส่วนค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลระหว่างโจทก์ทั้งสามกับจำเลยที่ 3 ให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่ นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6

องค์คณะ

เรingsักดี วิริยะชัยวงศ์ · มีชัย เตชาชาญ · จงส์ักดี ผดุงทรัพย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/625/2569>